

Limburgse
voorstelling
**Vreemde
Eend** op tv

CULTUUR // 22-23

Weer
in slaan als
vanouds in
Duitsland

CORONA // 14

Jong Oranje
geeft het goede
voorbeeld

SPORT // 2-3

De Limburger

sinds 1846

175
jaar

CORONA // 15

Met z'n allen

FOTO LORAINÉ BODEWES

CORONADRUKTE

Ziekenhuizen beginnen met inhalen zorg

HEERLEN
DOOR SERGE SEKHUIS

De ziekenhuizen in Limburg beginnen deels met het inhalen van uitgestelde zorg.

Door de afnemende coronadruckte hebben de ziekenhuizen hun aantallen bedden die waren gereserveerd voor coronapatiënten de afgelopen dagen flink afgeschaald.

De vrijkomende bedden worden deels ingericht voor het inlopen van uitgestelde zorg. In heel Limburg moeten nog minstens 5500 operaties worden ingehaald. In de meeste ziekenhuizen in de provincie is de helft van alle operatiekamers inmiddels weer open.

Het aantal nieuwe besmettingen met corona in Limburg daalt flink. De GGD'en telden er vorige week 1603. Dat zijn er 575 minder dan een week eerder.

CORONA // 15

KWETSBAAR

Verloskundige biedt meer hulp

HEERLEN
DOOR BENTI BANACH

Verloskundigen gaan kwetsbare ouders die een kind verwachten niet langer alleen medisch begeleiden. De vroedvrouwen in Zuid-Limburg gaan hen ook helpen bij financiële, sociale of huisvestingsproblemen.

Jaarlijks worden in Zuid-Limburg bijna duizend kinderen geboren in een gezinssituatie die niet optimaal is. De ouders hebben een probleem met huisvesting, financiën, gezondheid of hun

sociale en geestelijke welzijn. Kinderen in zo'n kwetsbare situatie kampen op latere leeftijd vaker met sociale, psychische en lichamelijke problemen.

Verloskundigen richten zich tot dusver alleen op de medische zorg voor moeder en kind. Dertig van hen in de regio hebben een speciale training gevolgd om de ouders ook op andere vlakken te kunnen ondersteunen. Ook diverse verpleegkundigen en gynaecologen in de regio gaan aanstaande moeders op deze manier benaderen.

„We gaan verder dan alleen het medische domein. Samen met de

ouders kijken we ook naar andere behoeftes. Wat zouden ze willen veranderen, wat kunnen ze zelf en waar hebben ze hulp bij nodig? Dat kan eenzaamheid zijn, stress of geen goede woonruimte”, zegt Tara Sevenich, verloskundige in Kerkrade.

De verloskundige probeert bij die hulpvraag direct een passende oplossing te zoeken. Lukt dat niet, dan wordt het probleem besproken in een maandelijks overleg over kwetsbare zwangeren. „Dat vindt plaats in het Zuyderland-ziekenhuis. Ook gaan we zo'n overleg als pilot in de gemeenten Vaals, Heerlen, Kerkrade

en Landgraaf opzetten”, vertelt Paul Asbreuk, namens de GGD Zuid-Limburg kwartiermaker van het project Kansrijke Start.

De nieuwe aanpak maakt deel uit van het meerjarige aanvalsplan Trendbreuk Zuid-Limburg, dat beoogt gezondheid en welzijn van de bevolking in de regio structureel te verbeteren. In Parkstad krijgen in totaal tweehonderd zorgprofessionals zo'n training die wordt betaald uit de Regiodeal Parkstad. Veertig mensen hebben de training al afgerond.

REGIO // 6-7

ADVERTENTIE

Ben jij op zoek naar een leuke baan? Morgen in de VIA. De special Werken in Limburg

MEDIAHUIS LIMBURG

mediahuislimburg.nl

HET WEER
LEEF! // 12

VANDAAG

MORGEN

BEZORGLACHTEN DELIMBURGER.NL/SERVICE OF 088-7780888
WINKELPRIJS € 2,99
MEDIAHUIS LIMBURG DELIMBURGER.NL

ARTIEST

Wie stal de eenwieler van Harp Nomad?

Een teleurstelling voor artiest Harp Nomad uit Sittard. Zondag werd zijn eenwieler gestolen, die hij gebruikte als vervoermiddel, om al harp spelend het winkelend publiek in zijn woonplaats mee te vermaken én om mee deel te nemen aan het NK.

SITTARD
DOOR NICK BRULS

Als of je Messi zijn voetbalschoenen afpakt of clown Bassie zijn rode neus. „Verdrietig en misselijk”, zo voelt Harp Nomad, het alter ego van Antoine Theunissen uit Sittard zich. In het weekeinde is bij zijn woning zijn eenwieler gestolen. Het was zijn vervoermiddel nu zijn bus al enige tijd voor reparatie in de garage staat, een wezenlijk onderdeel van zijn act én mogelijk het geheime wapen op weg naar de Nederlandse titel op de tien kilometer.

„Zo ga ik door het leven”, begint Theunissen. „Ik ben lang en heb een baard. Daarmee val ik al op. Met die eenwieler erbij doorbreek ik de sleur van mensen. Ze schieten spontaan in de lach als ze mij zien. De gestolene eenwieler had een extra groot wiel. Daarmee 'vloog' ik over de Markt, kon ik alle terrassen 'bedienen' met mijn harp.”

Ambacht

Inderdaad: met een harp op zijn eenwieler. „Dat deed ik voor het eerst op The Living Village Festival in Dalftsen. Daar ging ik liftend naar toe om er workshops instrumenten bouwen en harp spelen te verzorgen. Het terrein was zo groot, dat ik niet overal lopend heen kon. Toen pakte ik de eenwieler. Het is een ambacht. Gelukkig is harp spelen voor mij net als lopen: gaat vanzelf.” Veel van zijn harpen zijn door Theunissen zelf gemaakt. Hij bespeelt ze moeiteloos en bracht ook al een cd uit. „Een kunstenaar bij de Jan van Eyck Academie in Maastricht vroeg me zijn expositie op te luisteren. Koningin Máxima bracht op dat moment een bezoek aan de instelling. Ik heb haar toen een cd overhandigd.”

Met dezelfde eenwieler als waarmee hij het winkelend publiek in Sittard vermaakte, was Theunissen van plan deel te nemen aan het NK afstanden. „Aan de tien kilometer, het koningsnummer. Met een wiel van 36 inch haal ik zo 25 kilometer per uur. Met de kleinere exemplaren kom ik net aan de 15. Maar ik denk in mogelijkheden. Ik ga gewoon een nieuwe, grote eenwieler bouwen. Met crowdfunding moet ik de kosten zien te dekken. Lessen en cursussen – harp spelen is ontspannend en eenwieler rijden vergroot onder meer je doorzettingsvermogen – zijn het afgelopen jaar immers niet doorgestaan wegens corona.”

Autisme

Voor Theunissen was de diefstal naar eigen zeggen de zoveelste teleurstelling in zijn leven. „Veel verhuizingen, een kapotte bus en vervelende ervaringen met baldadige deelnemers na een act in Maastricht. Verder ben ik autistisch. Ik heb meer plannen dan ik kan uitvoeren. Dat reguleren, daar heb ik grote moeite mee. En nu die eenwieler weer. Ik ging ermee naar afspraken in Meerssen en Susteren. Hopelijk wordt hij teruggevonden. Voor de vinder ligt een beloning klaar.”

Met die eenwieler doorbreek ik de sleur van mensen. Ze schieten spontaan in de lach als ze mij zien.

Antoine Theunissen

Harp Nomad, oftewel Antoine Theunissen. FOTO ANNEMIEK NOMMERS

VERLOSKUNDIGEN ONDERSTEUNEN

‘Maar hoe zit het

Ieder jaar komen in Zuid-Limburg bijna duizend kinderen in kwetsbare omstandigheden ter wereld. Verloskundigen gaan de moeders nu ook ondersteunen bij niet-medische problemen. „Hopelijk leidt het tot minder zorgkosten en uithuisplaatsingen.”

KERKRADE

Hij groeit al aardig. Of wordt het misschien een zijkje?” Alleen aanstaande moeder bij de verloskundige komt, gaat het gesprek over de ontwikkeling van de zwangerschap, de gezondheid van de moeder en, in een later stadium, over de bevalling. Maar onder welke omstandigheden het kind ter wereld komt, blijft doorgaans onbesproken.

Ieder jaar worden in Zuid-Limburg 4500 vrouwen zwanger. Bij bijna duizend aanstaande moeders is de gezinssituatie echter niet optimaal, weet de GGD Zuid-Limburg. Deze ouders hebben een probleem met huisvesting, financiën, gezondheid of hun sociale en geestelijke welzijn. Wie in zulke omstandigheden opgroeit, kampt op latere leeftijd vaker met sociale, psychische en lichamelijke problemen.

„Bij ruim de helft van de aanstaande moeders speelt er wel iets wat ze willen veranderen. De overgrote meerderheid is in staat om dat zelf op te pakken, soms na een gesprek met een zorgprofessional. Twintig procent kan dat echter niet helemaal zelfstandig en heeft hulp nodig”, zegt Paul Asbreuk. Hij is namens de GGD Zuid-Limburg kwartiermaker van het project Kansrijke Start.

Kruispunt

Verloskundigen komen moeders – en ook vaders – tegen in een cruciale periode. Asbreuk: „Zwangerschap is een belangrijke periode voor moeders. Ze staan op een kruispunt in hun leven. Ze zijn dan bereid iets te veranderen in hun leven, want ze willen het beste voor hun kind.” Waarom op zo'n sleutelmoment niet verder kijken dan alleen medische zorg voor moeder en kind? Dertig verloskundigen in Zuid-Limburg hebben daarom een speciale training gevolgd om de ouders ook

op andere vlakken te kunnen ondersteunen. Ook diverse verpleegkundigen, gynaecologen en medewerkers uit de kraamzorg en jeugdgezondheidszorg in de regio gaan moeders op deze manier benaderen.

„We gaan verder dan alleen het medisch domein. Samen met de ouders kijken we ook naar andere behoeften. Wat zouden ze willen veranderen, wat kunnen ze zelf waar hebben ze hulp bij nodig. Dat kan eenzaamheid zijn, stress of geen goede woonruimte”, zegt Tara Sevenich, verloskundige in Kerkrade.

„Het is een andere manier van gespreksvoering die we hebben geleerd”, legt zij uit. Die is gebaseerd op het principe van Positieve Gezondheid, dat niet uitgaat van een ziekte maar van het totale welbevinden van iemand. Sevenich: „Daarbij blijven de controle en regie bij de client. Die geeft zelf aan wat hij of zij wil en kan. Je kunt wel zeggen dat ze hun leefstijl moeten veranderen. Maar je komt verder als je vraagt: wat zou je willen bereiken? Dat is belangrijk voor hun gevoel van eigenwaarde.”

Sevenich en haar collega's staan te popelen om de training van Acade-

DOOR BENTI BANACH

met de financiën?’

mie Verloskunde Maastricht in praktijk te brengen, maar ze beseft dat resultaten voor het gezin pas op de langere termijn zichtbaar zullen zijn.

Vreemd

„Hopelijk zal het leiden tot minder uithuisplaatsingen, minder jeugdzorg, minder zorgkosten. Bij ons zijn de gezinnen maar negen maanden in beeld. Belangrijk is daarom dat de kraamzorg en jeugdgezondheidszorg het na ons op dezelfde manier overnemen.”

Voor zowel de verloskundigen als de aanstaande moeders zal het aanvankelijk vreemd zijn als het gesprek van de zwangerschap overgaat op financiën of de krappe behuizing. „Dat is een kwestie van gewenning”, zegt Paul Asbreuk. „Als de verloskundige én de gynaecoloog én straks de kraamhulp erover beginnen, is het niet meer vreemd.”

De nieuwe aanpak maakt deel uit van het meerjarige aanvalsplan Trendbreuk Zuid-Limburg dat beoogt de gezondheid en het welzijn van de bevolking in de regio structureel te verbeteren. In Parkstad krijgen tweehonderd zorgprofession-

ILLUSTRATIE GETTY IMAGES/DE LIMBURGER

nals zo'n training, die wordt betaald uit de Regiodeal Parkstad. Onder hen ook verpleegkundigen, medewerkers uit de kraamzorg, jeugdzorg en huisartsen. Veertig mensen hebben de training al afgerond.

WhatsAppgroepje

Nieuw is ook het project *centering pregnancy*: een groepsgewijs consult voor zwangere vrouwen bij de verloskundige. Tara Sevenich: „Nu krijgt iedere moeder een kwartier de tijd. Maar als je acht moeders bij elkaar zet voor een gesprek van twee uur, zie je dat ze zich gesteerd voelen, hun angst en onzekerheid kunnen delen en elkaar tips geven.” Verloskundige en trainer Nelleke Gosker heeft ervaring met groepsconsulten in Drenthe. „Sommige moeders staan er niet open voor en komen liever alleen. Ik vraag ze dan het twee keer te proberen. De meesten blijven dan komen. Ze geven aan dat het een meerwaarde heeft. Ze bouwen een netwerk op, beginnen een WhatsAppgroepje en blijven elkaar steunen.”

REAGEREN?

Benti.Banach@delimburger.nl

Aanstaande moeders staan op een kruispunt in hun leven. Ze zijn dan bereid iets te veranderen, want ze willen het beste voor hun kind.

Paul Asbreuk

Om de hoek

» delimburger.nl/regio

HEERLEN

Max Housen (19) is jongste commissielid

Met zijn benoeming tot commissielid mag CDA'er Max Housen (19) zich de jongste politicus van Heerlen noemen die een officiële functie bekleedt. Hij werd vorige week benoemd tot commissielid. Housen zit in de commissie Ruimtelijke Ordening. Hier is hij samen met onze fractievoorzitter Marco Peters verantwoordelijk voor thema's als bouwprojecten, energietransitie en klimaatbeleid. Housen schreef eerder dit jaar een alinea van het landelijke CDA-verkiezingsprogramma.

BRUNSSUM

Ravage in woonwijk door botsende auto's

Een ongeluk heeft zondagavond een ravage veroorzaakt in een woonwijk in Brunssum. Dat gebeurde rond kwart voor acht op de Dorpstraat. Een grijze auto botste frontaal tegen een zwarte auto, toen die uit een parkeervak kwam. Door de harde klap sloeg de grijze auto over de kop en kwam het voertuig midden op de weg op de zijkant tot stilstand. Ook twee geparkeerde auto's werd geraakt en knalden tegen elkaar. Twee personen zijn met verwondingen naar het ziekenhuis overgebracht.

KERKRADE

Zwaargewonde bij aanrijding op zebrapad

Max Housen. FOTO LUC LODDER

Een voetganger is maandagochtend op een zebrapad in Kerkrade aangereden door een auto. Het slachtoffer raakte daarbij zwaargewond. Het ging tegen kwart voor acht mis op de Kaalheidersteeweg. Ambulance en politie gingen ter plekke. Ook werd een Duitse traumahelikopter ingeroepen, maar deze is onverrichter zake teruggekeerd. Het slachtoffer is zwaargewond per ambulance naar het ziekenhuis overgebracht. De zaak wordt nog onderzocht.

BROUWERIJ DE FONTEIN

Uitspraak door vertraging zinloos

STEIN
DOOR NICK BRULS

Na maanden heeft de rechtbank in Roermond uitspraak gedaan in een zaak tussen omwonenden en brouwerij De Fontein over het tijdelijk ontplooiën van daghoreca en aanleg van parkeerplaatsen. Oordeel: een vonnis is zinloos.

Dat concludeert de rechtbank, omdat de tijdelijke voorziening voor De Fontein in februari van dit jaar al afliep. „De omwonenden hebben geen belang meer bij een rechterlijke beoordeling en De Fontein kan geen rechten meer ontfenen aan de tijdelijke vergunning.” De zaak diende op 4 november vorig jaar. Dat de uitspraak – twee keer uitgesteld – er nu pas ligt, had te maken met 'persoonlijke omstandigheden bij de rechtbank'.

Koffietafels

Op 20 februari 2019 kreeg De Fontein tijdelijk een vergunning voor twintig parkeerplaatsen en daghoreca: het houden van barbecues, borrels, koffietafels, bruiloften en vergaderingen. Later dat jaar werd dat na bezwaar van een achttal omwonenden aangepast. Op het perceel mochten niet twintig, maar negentien parkeerplekken worden gerealiseerd. Daarop gingen de buren in beroep bij de bestuursrechter.

Die had er na de zitting in november dus lang voor nodig om tot een besluit te komen. De bezwaarmakers krijgen om die reden een schadevergoeding van de overheid. Omdat de vergunning is afgelopen, moet De Fontein terugvallen op het voor het buitengebied geldende bestemmingsplan, dus zonder daghoreca: 'Een horecasteunpunt zoals een Bierproeflokaal, koffiehuis of theeschenkerij, geopend tot uiterlijk 22.00 uur', staat daarin. Kleine gerechten mogen geserveerd worden. Omdat De Fontein grootsere uitbreidingsplannen heeft waarvoor de procedure in gang is gezet, hoeven de parkeerplaatsen tot die tijd niet verwijderd te worden van de gemeente. „De intentie is dat de nieuwe parkeerplekken planologisch worden geregeld. Als de uitbreiding er uiteindelijk niet komt, kan De Fontein een verzoek indienen om de parkeerplaatsen alsnog te legaliseren”, zegt een gemeentewoordvoerder.

Handtekeningenactie

Tegen de definitieve groei van de horecagelegenheid nabij de kasteelruïne verzetten dezelfde buurtgenoten zich. Zij vrezen overlast als openingstijden en activiteiten vermindert worden. Ze zijn een handtekeningenactie gestart. Voorstanders van de uitbreiding deden dat eveneens. In september buigt de gemeenteraad zich over de uitbreidingsplannen.